

Emeli aň: Howpdan has köp mümkünçilik, gorkudan has köp ösüş

Category: Kitapcy,Romanlar,Ylym we tehnologiýa

написано kitapcy | 26 января, 2025

Emeli aň: Howpdan has köp mümkünçilik, gorkudan has köp ösüş

EMELI AŇ: HOWPDAN HAS KÖP MÜMKINÇİLİK, GORKUDAN HAS KÖP ÖSÜŞ

Soňky wagtlar emeli aňyň (AI) howpludygy we onuň heläkçilige eltjekdigi barada gürrüňler köpeldi. Tehnologiyanyň çalt depginler bilen ösýän we gündelik durmuşyň köp ugurlaryny özgerdýän döwürde, elbetde, emeli aň seresaplyk bilen çemeleşmeli tema bolup durýar. Yöne esasan ylmy-fantastik romanlardan alnan gözgyny ýagdaýlardan doly bu gürrüňler AI-niň howpludygyny ulaldyp, onuň potensial peýdasynyň üstünü örtýär.

AI-niň potensial howplaryna üns bermegiň olardan habarly bolmak we ätiýaçlyk çärelerini görmek möhümdigine şübhelenmeýär. Emma bu AI-niň jemgyýetimiz we ykdysadyýetimiz üçin hödürleyän üýtgeşik mümkünçiliklerini äsgermezlik etmelidigimizi aňlatmaýar. Mysal üçin, AI saglygy goraýyş ulgamyna has takyk diagnoz goýup, ulgamda netijeliliği ýokarlandyrıp, bilim boýunça şahsy okuň tejribelerini berip bilýär.

Aslynda, emeli aň tehnologiyasyna bolan gorkynyň köpüsü gözegçilikden çykan robotlaryň adamzada agalyk etjekdigi baradaky toslama esaslanýar. Emma bu garaýsy köp alymlar goldamaýarlar. Hat-da Azimow ýaly meşhur ylmy-fantastik ýazyjylar hem adamzat bilen uýgun AI geljegini öňünden aýtdy.

Aýzek Azimow «Robotehnikanyň üç kanuny» ady bilen robotlaryň ahlak ýörelgesini döretdi:

1. Robot adama zyýan ýetirmeli däl ýa-da adamyň zyýan çekmegine boş seredip durmaly däl.
2. Robot, eger birinji kanuna ters gelmedik ýagdaýda, adamyň buýruklyryna gulak asmalydyr.
3. Robot birinji we ikinji kanunlara garşy gelmedik ýagdaýda özünü goramaga borçludyr.

Bu kanunlar adam merkezli AI ahlagy baradaky görüşini hödürleýär we AI-niň adamzada zyýan ýetirmek mümkünçiliginı çäklendirýär. Emma Azimowyň kanunlary diňe başky kanunlardyr. Tehnologiyanyň ilerlemegi bilen AI-niň ahlak kadalaryny we düzgünlerini hemiše täzelemeli we gaýtadan baha bermelidir.

Gorky we howplary boýun alyp, AI-niň hödürleýän mümkünçiliklerini hem goşmak zerurdyr. Eger-de biz bu tehnika ahlak we oýlanyşykly çemeleşsek, has adalatly, netijeli we progressiw jemgyyet döredip bileris. Betbagtçylykly ýagdaýyň deregine, AI-niň adamlaryň durmuşyny gowulandyrmak we dünýäni gowulandyrmak mümkünçiligine üns bermelidiris.

Sözsoňy hökmünde, AI-ni gözegçilikde saklamagyň we ony adam merkezli ahlak esasynyň içinde ösdürmegiň wajypdygyna düşünmek zerurdyr. Munuň üçin oýlandyryjy pikir alyşma we dogry düşündiriş talap edilýär. Ylym we tehnologiá